

Budget 2026

Utbildning

Ansvarsområde:

Utbildningssektor

Ekonomiska mål (Preliminär)

33 KOULUTUS	TP 2024	TA+MUUT. 2025	TOT 6/2025	Kehys 2026	Vk-esitys 2026
TOIMINTATUOTOT					
MYNTITUOTOT	1 359 061	1 200 000	651 090	1 200 000	1 200 000
MAKSUTUOTOT	499 035	510 000	263 270	520 000	520 000
TUET JA AVUSTUKSET	443 882	200 000	182 102	300 000	300 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	19 155	0	14 846	15 000	15 000
TOIMINTATUOTOT	2 321 133	1 910 000	1 111 308	2 321 133	2 321 133
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-19 982 133	-20 021 155	-10 293 292	-22 075 825	-22 075 825
PALVELUJEN OSTOT	-5 400 187	-5 389 524	-2 488 700	-5 138 730	-5 138 730
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-863 578	-953 650	-355 477	-1 200 000	-1 200 000
AVUSTUKSET	-19 930	0	0	0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-9 229 089	-10 222 767	-4 999 983	-10 600 000	-10 600 000
TOIMINTAKULUT	-35 494 918	-36 587 096	-18 137 452	-39 014 555	-39 014 555
TOIMINTAKATE	-33 173 786	-34 677 096	-17 026 144	36 998 632	36 998 632

Ansvarsområde

Enligt grundlagen har alla rätt till avgiftsfri grundläggande utbildning. Även Förenta nationernas barnkonvention, som är ratificerat av Finland, inkluderar rätten till avgiftsfri utbildning för varje barn och ungdom. Enligt lagen om grundläggande utbildning är kommunen skyldig att ordna grundläggande utbildning för barn i läropliktåldern som bor på kommunens område. Ordlandet av gymnasieutbildning och yrkesutbildning grundar sig på tillstånd att ordna utbildning.

Gymnasie- och yrkesutbildningen ansvarar tillsammans för utbildningen på andra stadiet efter den grundläggande utbildningen.

Utbildningssektorn ansvarar för den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen på andra stadiet, morgon- och eftermiddagsverksamheten för skolelever, den gemensamma elevvården och anordnandet av skolskjutsar. Därutöver tar utbildningssektorn hand om samarbetet med anordnare av yrkesutbildningen på andra stadiet samt uppföljer de läropliktiga.

Det centrala målet för tjänster som produceras av skolväsendet är att skapa och upprätthålla kommuninvånarnas välbefinnande samt erbjuda möjligheter till livslångt lärande, självutveckling och aktiv medborgaraktivitet i ett demokratiskt samhälle. Dessa tjänster är samtidigt samhällets mest centrala sätt att förebygga utslagning. Det finns internationella,

nationella och kommunspecifika målsättningar för produktion av dessa tjänster. För utbildningens del är dessa EU-riktlinjer, regeringsprogrammet och Sibbos kommunstrategi.

Verksamhetsmiljön och dess förändringar åren 2026–2028

Det centrala målet med resultatenheterna Gemensam grundläggande utbildning och Gemensam utbildning på andra stadiet inom utbildningssektorn är att stöda hela sektorns praktiska verksamhet och dess utveckling, leda resultatområdets gemensamma samarbete och ansvara över sektorns allmänna administration. Dessa resultatenheter samarbetar tätt med särskilt koncerntjänsterna samt sektorn för småbarnspedagogik, sektorn för vardag och fritid och sektorn för samhälle och miljö. Därutöver ansvarar resultatenheterna Gemensam grundläggande utbildning och Gemensam utbildning på andra stadiet för samarbete mellan aktörer utanför kommunen.

Den mest betydande ändringen i verksamhetsmiljön är ändringen i Sibbo kommuns befolkningsstruktur. När befolkningen åldras och det relativa antalet barn i skolåldern minskar, kommer minskningen av statsandelar belasta kommunens ekonomi på ett nytt sätt under de kommande åren.

Verksamhetsbidraget är enligt resultaträkningen för utbildningssektorn -34 677 096 euro år 2025. I detta skede av året ser budgeten ut att visa underskott. Budgetöverskridningen förklaras med betydliga löneförhöjningar våren 2025 samt med ändringarna i lagen och läroplanen som trädde i kraft 1.8.2025 och som har lett till att timresursen för utbildningen har ökat. Det har varit omöjligt att bedöma dessa ändringars kostnadseffekt innan lagarna trätt i kraft. Resultatet försvagades även av att ändringar i skolnätet inte förverkligades enligt diskussionerna om ramen för år 2024. Strävan har varit att reagera på den ekonomiska utvecklingen med en stram personalpolitik. Personal på viss tid anställs avsiktligt, och speciellt antalet skolgångshandledare har minskats aktivt. Vi vet utbildningssektorns realiserade personalkostnader efter löneräkningen i oktober. Sektorn kommer att föreslå ett tillägg på ca 400 000 euro i budgeten för år 2025.

Personalkostnaderna ökar fortfarande med cirka 9 procent under åren 2026–2028. Utbildningssektorn strävar fortsatt efter en stram personalpolitik, vilket innebär försiktighet i inrättande av nya tjänster. Därtill strävar sektorn efter att hitta ekonomiska lösningar genom att dela kommunanställdas arbetsuppgifter över sektorsgränserna. Sådana är bland annat att dela skolcoachernas arbetstid utanför skoldagen med Ungdomstjänsterna och att flytta en skolvärds arbetsinsats till Lokalitetsförvaltningen.

Sektorn strävar efter att utveckla en närmare beskrivning av den totala ekonomin, där tidsramen, övriga personalkostnader och övriga kostnader inom sektorn blir mer transparenta i delårsöversikterna för beslutsfattandet.

Den allmänna ökningen av kostnaderna syns som en ökning av köpta tjänster och speciellt skolskjutskostnader. Sektorn har med noggranna transporttjänster och god konkurrensutsättning uppnått betydande besparingar (ca 200 000 euro år 2025) i skolskjutsar. Ökningen av den allmänna kostnadsnivån kommer dock att öka transportkostnaderna med cirka 100 000 euro år 2026. Skolfastigheterna utgör cirka 60 procent av kommunens

fastighetsbestånd. Interna hyror utgör ju cirka en tredjedel av sektorns kostnader. Anslaget för interna hyror höjs med cirka 400 000 euro för år 2026.

Utbildningssektorn inleder kommunens egen tvåspråkiga utbildning som handleder för examensutbildning hösten 2026. Med utbildningen kan vi ännu bättre handleda de läropliktiga som är tveksamma över sina fortsatta studier och effektivt förebygga utslagning. Utbildningen ordnas i samarbete med Keuda och Prakticum. Verksamheten har beviljats mycket statsandelar, så kostnadseffekten är inte stor i sektorns budget. Därtill utvecklas samarbetet med Kervo och Sibbo sysselsättningsområde, vilket erbjuder en möjlighet att utveckla tjänster för ungdomar i läropliktsålder som lämnat utanför utbildningen, där ungdomar coachas till studier och arbetsliv. Det föreslås att ett anslag på 30 000 euro reserveras för inledandet av HUX-utbildningen i budgeten för år 2026. Personalresurserna planeras som en del av en hållbar personalpolitik även i samarbete med andra sektorer.

Samarbetet med Keuda, Careeria och Prakticum granskas intensivare ur delägarskapets och det strategiska partnerskapets perspektiv.

Undervisningen i sjukhuskolorna utreds i samarbete med kommunerna i östra Nyland under våren 2026. Målet är att tillsammans nå en uppfattning om behovet av poliklinisk undervisning som kommunerna är skyldiga att ordna samt undervisningens eventuella verksamhetsmodell, ansvar och skyldigheter samt finansiering. Samtidigt utreds välfärdsområdets och HUS ansvar för poliklinisk undervisning i kommunerna. Beslutet om verkställandet av modellen fattas separat.

Samarbetet med KUUMA-kommunerna utvidgar jämförelsegrunden för utvärdering av de nationella ändringarna som påverkar sektorns verksamhet och verkställandet av de åtgärder som ändringarna medför.

Befolkningsutvecklingen i Sibbo kommun har inte realiserats enligt förväntningarna på grund av situationen med planläggningen. Enligt prognosen kommer elevantalen fortsatt sjunka särskilt i byskolorna. Elevantalen sjunker i Jokipuiston koulu och Lukkarin koulu på grund av att Sipoonjoen yhtenäiskoulu växer som enhetsskola en årkurs i taget och till följd av ändringarna i elevupptagningsområdena som gjordes år 2020. Elevantalet i kommunens olika områden varierar på grund av inflyttningen. Tillväxt förväntas närmast i tätorterna Nickby och Söderkulla.

Beslutsfattarna ges aktuell information om den demografiska ändringen och dess konsekvenser för elevantalen. Planeringen av skolnätet som en del av kommunens servicenätplanering förutser regionala ändringsbehov och medför ändringsförslag i beslutsfattandet årligen. Det är ytterst viktigt för tjänsternas kvalitet och kostnadseffektiviteten att skolnätet är optimalt i förhållande till elevantalet och elevantalens utveckling.

Antalet studerande i gymnasierna kommer att förbli lika stort som i dag. De båda gymnasierna är eftertraktade av Sibbobor, och en stadig ström av studerande flyttas från den grundläggande utbildningen till de egna gymnasierna. Sipoon lukio lockar även studeranden från andra kommuner. Ungefär hälften av studerandena kommer från andra orter.

Lokalhyrorna har ökat, och utbildningssektorns ekonomi belastas av lokaler som inte används till fullo men för vilka sektorn ändå betalar hyra. Ett splittrat servicenät och det minskade antalet elever i glesbygden ökar kostnaderna per elev. Elevprognoserna i en del av de

svenskspråkiga byskolorna visar att antalet elever kommer att minska avsevärt under de kommande åren.

Inga betydande ändringar förväntas göras i lokalerna år 2026. Målet är att säkerställa att Gumbostrands skola kan även i fortsättningen använda Gumbohuset för gymnastikundervisning och skolbespisning.

Reformen av lagstiftningen för stöd för lärande inom förskoleundervisning och grundläggande utbildning trädde i kraft 1.8.2025. Samtidigt uppdateras de nationella grunderna för läroplanen i den grundläggande utbildningen för timresursen för årskurserna 1–6. Till timresursen tilläggs modersmål och litteratur för 1 timme per läsår samt matematik 1 timme per läsår för årskurs 1 eller 2. Till timresursen tilläggs modersmål och litteratur 1 timme per läsår för årskurs 3–6 således att en årsvekotimme riktas mot någon av dessa årskurser. Det totala antalet timmar ökar med 3 timmar per läsår.

Undervisnings- och kulturministeriet har informerat kommunerna om att de bestående tilläggskostnaderna som ändringen medför ersätts som en del av statsandelen för kommunal basservice enligt 5 § i lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021). Dessa lagstadgade ändringar medför att utbildningssektorns kostnader ökar med cirka 570 000 euro per år. Kostnaderna realiseras till fullo år 2026.

Staten skär ned den genomsnittliga prisen per enhet för gymnasieutbildning med 996,13 euro per studerande år 2025. Detta betyder att kommunens kostnader ökar med en motsvarande summa. Dessutom trädde reformen av lagstiftningen för stöd för lärande inom gymnasieutbildningen i kraft 1.8.2025. Dess ekonomiska konsekvenser är cirka 40 000 euro/år.

Samarbetet mellan förskoleundervisningen och den inledande undervisningen utvecklas och utökas fortfarande. Specialundervisning inom förskoleundervisningen möjliggörs genom samarbete mellan sektorerna småbarnspedagogik och utbildning. De kommunspecifika riktlinjerna för smidig förskoleundervisning och inledande undervisning styr samarbetet fortsättningsvis.

Ändringen i IT- och datasäkerhetsmiljön kräver extra investeringar. Skolornas gemensamma riktlinjer i undervisningsutrustning och -program är nödvändiga för ekonomihanteringen. Skolväsendet och Digital förvaltning samarbetar för att uppnå det optimala resultatet.

I bildningscentren Miili och Nickby Hjärta installeras kameraövervakning som effektiviserar passerkontrollen. Utrustningens årliga kostnader är 19 000 euro.

Undervisnings- och kulturministeriet har beviljat utbildningssektorn flera projektfinansieringar, vars användningstid omfattar år 2026. Sådana projekt är bl.a. Läskunnighetsstrategin och projektet för att utveckla språkbadsundervisningen. Därtill har kommunen beviljats projektfinansiering för utveckling av mobbingsförebyggande arbete.

Risikanalys

Den nuvarande befolkningsplanen visar att antalet barn i skolåldern minskar fram till år 2040. Det minskande antalet barn utmanar särskilt byskolorna, där undervisningsarrangemang enligt läroplanen kommer att kräva mer resurser än den jämna fördelningen av resurserna enligt elevantalet förutsätter.

Mindre åldersklasser utmanar ordnande av eftermiddagsverksamhet, eftersom klientavgifterna som tas ut för verksamheten inte täcker verksamhetens kostnader.

Skolnätets fastighetskapacitet är större än prognoserna för utvecklingen av elevantalet speciellt för de svenskspråkiga byskolorna. Genom att minska antalet skolfastigheter kan vi nå en årlig besparing på 200 000–450 000 euro i interna kostnader under åren 2025–2027. Besparingarna förutsätter att kommunen avstår från fastigheter.

Inom vissa branscher är det mycket utmanande att rekrytera anställda som har den behörighet som enligt bestämmelserna krävs för arbetsuppgiften eller tjänsten. Revideringen av stöd för lärande leder till att den regionala konkurrensen av behörig personal blir stramare. Att den allmänna ekonomiska situationen eventuellt försämras leder till behov av att balansera ekonomin, och därmed kan vi bli tvungna att minska antalet tjänster och/eller tjänsternas kvalitet.

Ett treårigt avtal har utarbetats inom kommunsektorn för tiden 1.5.2025–30.4.2028. I och med det nya avtalet höjs kommunens personalkostnader med 9,5 procent under avtalsperioden. Detta har de en stor inverkan på utbildningssektorn, vars personalstyrka är störst av kommunens sektorer. Personalkostnaderna bildar över två tredjedelar av sektorns kostnader. Tillväxten av personalkostnader skapar tryck för utbildningssektorn att nå målen inom den ekonomiska ramen utan att ge efter i undervisningens kvalitet.

Enligt den ekonomiska ramen för åren 2026–2028 som godkänts av fullmäktige förutsätter sektorns ekonomiska anpassningsåtgärder en besparing på cirka 600 000 euro år 2026 och därtill en besparing på cirka 1,1 miljoner euro år 2027. Dessa åtgärder förutsätter strukturella ändringar i skolnätet, eftersom servicenivån inte kan inskränkas således att den underskrider de lagstadgade dimensioneringarna.

Skolskjutskostnaderna kan fortvarande ökas om det sker stora ändringar i priserna på energi och transport.